

OT Şiirlerle

kafiyeli özel sayı

23 MAYIS 2021
Fiyatı: 15 TL

İllüstrasyon: SEZEN ÖZYILDIZ

Yazmasam deli olacaktım

SAİT FAİK ABASIYANIK

OT Çizgi Roman

OT ÖZEL MAYIS 2021 - Kültür Sanat, Çizgi Öykü ve Mizah Dergisi **İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı:** MEDU YAYINCILIK TİC. LTD. ŞTİ.
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Hakan Unudulmaz **Satış ve Pazarlama Direktörü:** Hakan Unudulmaz **Reklam:** otdergisireklam@gmail.com **www.otdergi.com**

Adres: Teşvikiye Mah. Akkavak Sok. Karahan Apt. No: 17 Kat: 2 D: 7 Şişli / İSTANBUL **Tel:** (0212) 274 33 54

ISSN 2149-5947

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın organında ve sanal ortamda kullanılamaz.

İllüstrasyon: NAZ TANSEL

Söz vermiştim kendi kendime: Yazı bile yazmayacaktım. Yazı yazmak da bir hırstan başka neydi? Burada namuslu insanlar arasında sakin, ölümü bekleyecektim. Hırs, hiddet neme gerekti? Yapamadım. Koştum tütüncüye, kalem kâğıt aldım. Oturdum. Ada'nın tenha yollarında gezerken canım sıkılırsa küçük değnekler yontmak için cebimde taşıdığım çakımı çıkardım. Kalemi yonttum. Yonttuktan sonra tuttum öptüm.

***

Yazmasam deli olacaktım.

Sait Faik, Fethi Naci'nin dediği gibi "özgür hikâye"nin yaratıcısıdır. Onun öykülerindeki her ayrıntı, uzun gözlemlerin sonucunda kaleme alınmış ve yeniden yaratılmış gerçekliklerdir. Öyküsünü ve romanını besleyen kaynak yaşamın kabul görülen bir bölümü değil; her alanı, her ayrıntısı ve tüm çıplaklığıdır.

AYRINTILARIN YAZARI: SAİT FAİK

ADI VE SOYADI
1906'da Ramazan Bayramı'nın ilk günü doğduğu için, "mutlu" anlamına gelen "Sait" ismi seçilir. Bu isme büyük dedesinden Mehmet, babası ve amcasından da "Faik" eklenir. Soyadı ise ailenin lakabı "Abasızzadeler"den gelir.

ADAPAZARI
Abasıyanık ailesi 1923'te İstanbul'a yerleşmişse de ailenin ve Sait Faik'in Adapazarı'yla bağı hiç kopmaz. Sait Faik öykülerinde Adapazarı'nı "doğduğum şehir", "bizim kasaba", "cennetten bir numune" sözleriyle anlatır.

ANNESİ
Makbule Hanım otoriter ama açık fikirli bir kadındır. Aralarındaki özel bağ Sait Faik'in hayatında çok belirleyici olmuştur.

BABASI
Mehmet Faik Bey, Kurtuluş Savaşı yıllarında bir yıl Adapazarı Belediye Başkanlığı yapmış. İstiklal Madalyası sahibidir. Babasına yazdığı kartlardan ve mektuplardan da anlaşılacağı üzere, Sait Faik'in babasıyla mesafeli bir ilişkisi vardır.

YAŞAR NABİ NAYIR
Sait Faik'in yakın arkadaşlarından olan Yaşar Nabi, onun edebiyat dünyasındaki yerini belirleyen kişilerden biridir.

ALEKSANDRA
Sait Faik, âşık olduğu Aleksandra'yla evlenmeye karar vermişse de Aleksandra'nın kendisini sevdiğine bir türlü inanamamış ve bu şüpheciliği nedeniyle onu tümüyle kaybetmiştir.

CUMHURİYET MEYHANESİ
Bugün de faaliyetini sürdürmekte olan Cumhuriyet Meyhanesi, Sait Faik'in akşamları uğradığı, eşi dostuyla oturduğu meyhanelerin en ünlüsüdür.

ELİT PASTANESİ
Bir dönem sürekli uğradığı Elit Pastanesi'nde kapüçino içmekten ve bezik oynamaktan hoşlanan Sait Faik, pastanenin sahibi Frau Braun'dan kahvesini Fransızca istermiş.

AŞK
Fikret Ürgüp, "Sait Faik'te Aşk" yazısında "Sait kadar kuvvetli bir şekilde aşk heyecanına kapılan az gördüm. Ondaki aşk, korkunç yalnızlığının devası idi" diyerek ekliyor, "Âşık olmadığı zamanlar takvimdeki yapraklar gibi."

BALIK
Balıkçıları gözleyen, balıklar hakkında her tür bilgiye sahip olan Sait Faik, arkadaşları tarafından balığa benzetilir ve "Balık Gözlü Adam" diye anılır.

GRENOBLE
Sait Faik 1931'de Grenoble'da Fransızcasını ilerletmek amacıyla Champollion'da bir okula gitmiş; ardından Grenoble Üniversitesi'nde Edebiyat Fakültesi'ne devam etmiş ve İstanbul'a benzettiği bu şehri çok sevmiştir.

BURGAZADA
Adanın kuşlarını, kilisesini, insanlarını öykülerinde anlatır. Burgazada, Sait Faik'in adası diye bilinir.

ÇELME
Sait Faik bu öyküsünden ötürü halkı askerlikten soğutmakla suçlanmış ve askerî mahkemeye verilmiştir. Dava beraatla sonuçlanmıştır.

MEDAR-I MAİŞET MOTORU
1944'te yayımlanan ve kısa süre sonra gerekçesi belli olmaksızın toplatılan romanı. Sait Faik romanın ikinci baskısı yapılırken adını Birtakım İnsanlar, romanda geçen "Medar-ı Maişet" motorunun adını da "Ceylan-ı Bahri" olarak değiştirir.

DARÜŞŞAFAKA CEMİYETİ
Ölümünden kısa bir süre önce Darüşşafaka Lisesi'nde yapılan bir edebiyat matinesine katılan Sait Faik, öğrencilerin eğitimi için yapılanlardan çok etkilenmiş; malvarlığının büyük bir bölümünü ve kitaplarından elde edilecek tüm geliri Darüşşafaka Cemiyeti'ne bağışlamıştır.

GAZETECİLİK
Sait Faik hem bir iş öğrenmek hem de biraz para kazanmak için Haber-Akşam gazetesinde muhabir olarak çalışmaya başlamış "Mahkemelerde" başlıklı röportajlar yapmıştır. Fakat bu iş de diğer işleri gibi ancak birkaç ay sürmüştür.

İÇKİ
Siroz olduğu kesinleşene kadar Sait Faik'in içkiyle arası iyiydi. 1951'de tedavi için Fransa'ya gittiğinde doktor "Bir dirhem içki içersen kan kusar, ölürsün" dediği için Fransa dönüşünde, kısa bir süre içkiden tümüyle uzak dursa da arada bir içmiştir.

İSTANBUL ERKEK LİSESİ
Lise'nin henüz Münir Paşa Konağı'nda olduğu yıllarda, onuncu sınıfa kadar bu lisede okumuştur. 1925'te Arapça öğretmeni Salih Bey'in minderine iğne koydukları için 41 arkadaşıyla okuldan atılarak Bursa Erkek Lisesi'ne gönderilmiştir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ
1928-1929 öğretim yılında 949 numaralı öğrenci olarak okumaya başladığı fakültede aradığını bulamamış, Uygurca öğrenmeye tahammül edemeyerek 1931'de babasının isteği üzerine, ekonomi öğrenimi görmek amacıyla, bölümden ayrılarak Fransa'ya gitmiştir.

İŞSİZ
Sait Faik, 1951'de tedavi olmak amacıyla Fransa'ya giderken pasaport işlemleri sırasında memur, işini sorar. Muharrir olduğunu söyleyince inanmayıp ispatlamasını ister. Sait Faik muharrir olduğunu ispatlamak için herhangi bir evrak getiremediği için pasaportunun "sanatı" hanesine "yok" yazılır.

KÖPEKLER
"Siz ey benim en kötü dakikalarımda yanıma dostça, yumuşak adımlarla, sessiz sessiz yanaşan, başımı karıştıran, ellerimi ayaklarımı öpen garip köpekler! Sizi çok seviyorum..." dediği iki köpeğinden siyah olanı Arap, beyazı Piçoz...

KUŞLAR
Kuşları iyi tanıyan, en çok martıları seven Sait Faik için kuşlar, özgür bir dünya demektir.

LAUTRéAMONT
'Maldoror'un Şarkıları' adlı eserini kısmen çevirdiği Lautréamont için "Kendi kendime edindiğim dostlarımın en halisidir" demiştir.

MARK TWAIN ONUR ÖDÜLÜ
1953'te Mark Twain Derneği, çağdaş edebiyata yaptığı katkılar dolayısıyla Sait Faik'e onur üyeliği vermiştir. Sait Faik daha önce Atatürk'e verilen bu ödülü aldığı için çok sevinir.

MERCAN USTA
Sait Faik'in "Gün Ola Harman Ola" öyküsünün kahramanı olan Mercan Usta, Galata Köprüsü'nün altında ayakkabı boyacılığı yapmaktaymış. Mercan Usta, daha sonra Bedri Rahmi'nin bir tablosunda görünür.

NÂZIM HİKMET
Daha önce öykülerini okuyup hakkında eleştiriler de yazan Nâzım Hikmet, cezaevinden çıktıktan sonra Sait Faik'le arkadaş olur. 1950'de bir yaz günü Burgazada'da Peride Celal'in evinde buluşup uzun uzun sohbet ederler. Bu buluşmalar farklı yerlerde devam eder. Nâzım Hikmet yıllar sonra Sait Faik'le sohbet ettiği günleri Saman Sarısı şiirinde dile getirir:

"Kalamış'ta Balıkçının Meyhanesine girdim ve Sait Faik'le tatlı tatlı konuşuyorduk
ben hapisten çıkalı bir ay olmuştu
onun karaciğeri sancılar içindeydi
ve dünya güzeldi."

ORHAN VELİ KANIK
Sait Faik yakın arkadaşı Orhan Veli'nin ardından şöyle yazar: "Uzun zaman Beyoğlu'nda bir sivrice, bir kamburca adam görsem içim yandı. Odur sandım. Saniyenin binde biri bir zaman içinde, odur sandım. Uzun zaman, sık sık bu, sürdü gitti. Yeni yeni, onun karşıma çıkmayacağını, geri gelmeyeceğini anlayabildim."

NİSUAZ PASTANESİ
Sait Faik'in en sık uğradığı mekânlardan olan Nisuaz Pastanesi, her hafta yeni bir edebiyat ve sanat matinesine ev sahipliği yaparmış. 1950'lerin ortasına doğru kapanan Nisuaz'ı "Korkunç Bir Pastane" öyküsünde anlatır.

PANCO
"Öyle Bir Hikâye", "Yalnızlığın Yarattığı İnsan", "Alemdağ'da Var Bir Yılan" ve "Panco'nun Rüyası" adlı öykülerin kahramanı Panco, Sait Faik'in özlediği insandır.

Vapur onun için bir özgürlük kapısıdır. Ada'ya ulaşacak araçtır. Bindiği vapurlar kadar kaçırdığı vapurları da sever.

PARİS
Paris'i ilk kez Grenoble'daki öğrenciliği sırasında gören Sait Faik bu şehre 1951'de tedavi için bir kez daha gelir ama yabancı bir şehirde öleceği korkusuna kapılarak tedavi olmadan beş gün içinde İstanbul'a döner.

RÖPORTAJ–ÖYKÜ
Sait Faik'in 1947'de Yedigün dergisi için yaptığı ve klasik bir röportaj gibi başlayıp usta işi birer öyküye dönüşen metinleri edebiyatımıza yeni bir tür de kazandırır: Röportaj-Öykü.

SENARYO
Sait Faik, Marmara Kliniği'nde ağır nöbetler geçirip sayıklarken annesine "Hırkamın cebindeki sarı kâğıtlar nerede?" der. Bu kâğıtlar uzun zamandır üzerinde uğraştığı senaryosunun son bölümüdür. O telaş içinde kimse, bu sarı kâğıtlara ne olduğuyla ilgilenemez ve senaryo kaybolup gider.

SİGARA
Elinden hiç düşürmediği sigarayı hastalığının en sıkıntılı günlerinde bile bırakamamış. Gelgelelim annesinin yanında hiç sigara içmemiş.

SİNEMA
Bir sinema tutkunu olan Sait Faik, 14.30 seansında film seyretmeyi çok severmiş. Pardösüsünün bir cebinde mutlaka kabak çekirdeği bulunurmuş, filmi izlerken bir yandan onları yer ve kabuklarını boş olan cebine doldurumuş.

ŞAPKA VE GÖZLÜK
Sait Faik'i şapkasız ve gözlüksüz düşünmek pek mümkün değildir. Ara Güler'in çektiği o meşhur fotoğraftaki şapkası şimdi Sait Faik Abasıyanık Müzesi'nde. Güneş gözlüğünü de gözünden eksik etmez; gözleri çok sık kanlandığı ve ışıktan rahatsız olduğu için bazı geceler de güneş gözlüğü takar.

VAPUR
Sait Faik vapurda seyahat eden insanları izlemeyi ve dinlemeyi, vapurdan inenlere bakmayı ve onların yüzünde dönüşün izlerini bulmayı, vapurları seyretmeyi çok sever. Vapur onun için bir özgürlük kapısıdır. Ada'ya ulaşacak araçtır. Bindiği vapurlar kadar kaçırdığı vapurları da sever.

OT
OTdergi MAYIS sayısı
poster, ayraç, kapı askısı
ve kart hediyeli!
POSTER
KAPI ASKISI
AYRAÇ VE KART
HEDİYELİ
maksat yeşillik olsun..
SAYI 98
MAYIS 2021
FİYATI 12 TL
HAYATTA HİÇBİR ŞEYİM
AZ OLMADI SENİN KADAR
Cem Karaca
İllüstrasyon: Berkay Değer
İllüstrasyon: Hüseyin Sönmezay
Yerçekimli Karanfil, EDİP CANSEVER
MAYIS SAYIMIZLA BİRLİKTE
2 POSTER, 2 AYRAÇ, KAPI ASKISI VE KART HEDİYE!
İnsanlar doğar,
büyür, yaşar, ölürler;
önemli olan
çok yaşamak değil,
yaşadığı süre içinde
fazla şeyler
yapabilmektir.
DENİZ GEZMİŞ
ÇOK YORGUNUM BENİ BEKLEME KAPTAN
DÜNYA ZALIMLAR DÜNYASI
GİDEN ZALIM
GELEN ZALIM
Aşık Mahsuni Şerif
GİRE MEZ SİN
SIRLAR ODASI
otdergi.com'da

HAYDAR ERGÜLEN

SAİT FAİK

Alemdağ: "Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey" dedikten sonra "Burda her şey bir insanı sevmekle bitiyor" dediği öykü: "Alemdağ'da Var Bir Yılan" (1954).

Birtakım İnsanlar: 1944'te *Medarı Maişet Motoru* adıyla yayımlanıp, açıkça söylenmese de komünizm propagandası yaptığı için toplatılan, bazı bölümler çıkartılınca 1952'de *Birtakım İnsanlar* adıyla yeniden basılan roman.

Ceylanı Bahri: Medarı Maişet motorunun adı da *Birtakım İnsanlar* romanında Ceylanı Bahri olur.

Çevre: Çevresinde bu kadar farklı insan bulunan yazar azdır. Adalı balıkçılardan köprüaltı çocuklarına, edebiyatçılardan yoksullara, garsonlardan esnaflara herkes hem ahbabı hem de öykü kişileridir.

Deniz: Ne kara ne ada, Sait Faik'in asıl ülkesi deniz. Sanki ondan doğmuş, bu yüzden bunca mavi bir insan ve mavi bir yazar olmuş. Ruhu denize batmış.

Eleni: *Havada Bulut (*1951) kitabındaki "Eleni ile Katina" hikâyesindeki iki sevgiliden biri. 1944'te yayımlanmış hikâyede, "İnsanoğlunun huylarının ta gözlerine kadar sinişine mi şaşardım, nedir?" der Sait Faik.

Filozof: *Birtakım İnsanlar'*da kendine 'filozof' diyen köy öğretmeni Fahrettin Asım. Günlerini su kıyısında gazete, roman okumakla geçirir.

Gramofon: *Mahalle Kahvesi'*ndeki (1950) "Gramofon ve Yazı Makinesi"nde "Gramofon, başlı başına bir fikirdir" der. Yazı makinesi ise "harflerin imzası gibi bir şeydir."

Grenoble: 1931'de Fransızcasını ilerletmek için gitmiş, üç dönem edebiyat fakültesine devam etmiş. İlhan Berk "Ağıt" şiirinde: *"Bir çocuk Grenoble'da İtalyan Mahallesinde bir çocuk görüyor ilk"* der.

Havuz Başı: 1946'da yayımladığı hikâyesinin başlangıcında mektup seslenişi vardır: "Herkesler geçti, siz geçmediniz. Yüzünüzü göremedim. Bayramım, çocukluk bayramım salıncaksız geçmiş gibi gözüme yaş doldu."

Işık: Sait Faik öykülerinde ümit ve iyimserlik, yanıp sönen bir fener ışığı gibidir, hep göz kırpar. Bazen de gece sularına bata çıka gelen bir küçük kayığın ışığıdır bu.

"İpekli Mendil": İlk yayımlanan öyküsü (Varlık, 15 Nisan 1934). *Semaver'*de *(*1936). İnsanın elinden su gibi fışkıran, iyi ve halis ipekli mendiller için yazmış.

Joconde: "Louvre'dan Çaldığım Heykel"de (1934) Leonardo Da Vinci'nin "Joconde" heykelinin önünde durduğunu söyler, yani ünlü Mona Lisa'nın.

"Köprü": Şimdi Sevişme Vakti'ndeki (1953) müthiş şiir. Cemal Süreya'nın "ONlar İçin Minibüs Şarkısı"yla birlikte okunursa daha iyi gider: "İnsanlar köprüden geçmediği zaman/Acaba köprü düşünür mü?"

Lambo: Beyoğlu Nevizade'de 13 numaradaymış 1940'larda! Abidin Dino, Sait Faik, Bedri Rahmi, Orhan Peker, Cahit Irgat, Turan Erol, İlhan Berk Lambo Meyhanesi'nde içerlermiş. Olsa da, olsalar da içsek!

Marikula: "Marikula Doğur" şiirinde *"Bana bir taze dişin, yazın kumsalda kızarmış/Tüyü altın bacağın yeter"* diye seslendiği *"Balık yalnız tutulmuyor Marikula"* dediği kadın.

Nâzım Hikmet: Bursa Cezaevi'nden üzerinde, ressam Balaban'ın işlediği kendi portresi olan çakmağı gönderir Sait Faik'e, 'büyük hikâyeci, büyük şair' der.

"Ormanda Uyku": *Sarnıç*'ta (1939) yer alan tipik bir Sait Faik hikâyesi: Deneme, öykü, şiir, yorum hepsinden oluşan bir yapı: "bir çarşı içi Müslümanı kadar erken uyanmıştım."

Öylesine: Sait Faik hikâyelerini 'öylesine' yazmış gibi gelir bana hep. Sanki anlatsa da öyle anlatırmış gibi. *Alemdağ'da Var Bir Yılan'*daki "Öyle Bir Hikâye"yi okuyunca, bu dediğim daha iyi anlaşılır.

Panco: Sait Faik'in öykü kişilerinden biri. Kimi öykülerde Panco ile uzun diyalogları vardır. Yazar, bir kez değil, iki kez seslenir ona hep: Panco, Panco!

Radyoaktivite: "Radyoaktiviteli, Röportajlı Hikâye"si *Son Kuşlar'*dadır (1952). Muzip tarzını çok iyi yansıtan bir örnek olduğu adından da bellidir.

"Sait'e Ağıt": *"Ölmüş Sait/deniz mavisinden erken/bunca sevgiden sonra/ölmüş annesini öperken."* (Dağlarca'nın şiirinden)

Şimdi Sevişme Vakti: İçinde 'Garip'e benzeyen şiirlerin yer aldığı tek şiir kitabı (1953): *"Meydanlarda bağırsam/Sokak başlarında sazımı çalsam/Anlatsam şu kiraz mevsiminin/Para kazanmak mevsimi değil/Sevişme vakti olduğunu..."*

Taka: Sağlığında yayımlayan isimsiz şiirlerinden biri: *"Takam bir gün Trabzon'a gidecek Trabzon'a/yükü kağıt helvası, çukulata, İstanbul yaz kahveleri, çay fincanlarıyla/Oradan Trabzon hurması, fındık yüklenecek."*

"Uçurtmalar": Sait Faik'in 1929'da Milliyet gazetesinde yayımlanan ilk yazısı, şairane: "Gök bahtiyar, rüzgar kıskanç, güneş hasretle dolu; uçurtmalar, birer çocuk ruhudur."

"Üçüncü Mevki": *Semaver'*de (1936) yayımlanan bu hikâyede, trenle Kayseri'ye yolculuk eden bir kompartıman dolusu insan anlatılır. Kısa diyaloglar ve çarpıcı tespitlerle örülmüş bir hikâye.

Vapur: Sait Faik deyince akla ilk gelenlerden. Her vapur yolculuğundan bir öykü çıkaran biri o. Bir de diyor ki: *"Sana koşuyorum bir vapurun içinde/ÖLmemek, delirmemek için..."*

Yazmak: "Yazmasam deli olacaktım!" Bunu yalnızca Sait Faik söyleyebilir, yalnızca o söyleyebilir.

Zengin: En zengin öykücümüz. Konular, temalar, mekanlar, zamanlar, insanlar, hayvanlar, doğa, deniz, balıklar, sözcükler... Sait Faik bir mucize!

Taha Toros'un sanal arşivinde gezinirken Sait Faik ile ilgili bir kupüre rastladım. Günlük hayata karışıp "herkes gibi" olarak yaşamayı seven Abasıyanık'ı, bu gazete kupüründe Adalı bir dostu anlatıyordu...

SAİT FAİK'İ ADALI DOSTUNDAN DİNLEYELİM

Hatıratlar, kitabî bilginin önüne geçmemize vesile olur. Ondan olacak ki; biyografi çalışmalarında da araştırmaya konu olan kişinin çevresinden anılar toplanır. Falanca kişi ile yaşanan filanca anılar da "beş parmağın beşi de bir değil" cinsindendir. Peki Mayıs 1954'te göçüp giden büyük öykücü Sait Faik Abasıyanık'ı kimden dinlemek isterdiniz? Annesinden mi yazar çevresinden mi? Yoksa bir edebiyat tarihçisinden mi? Abasıyanık'ı merak edenler bunların hepsine iştahlı bir şekilde "evet!" diye yanıt verebilir ama onu "sıradan" bir dostun anılarında görmeye çalışmak da bambaşka. Nostaljiden değil; önemli bir tarihî belge olarak gördüğüm için gazete kupürlerini severim. Bu kupürlerin tarihinde yaşayanlar hakkında iyiden iyiye fikir sahibi oluruz. Bu araştırma sevdam da beni araştırmacı, yazar Taha Toros'un arşivlerine sürükledi.

Kültür tarihi araştırmacısı olarak arşivinde sayısız belge, mektup, gazete kupürü bulunan Taha Toros, bu işin erbabıydı. Sanal ortamda Toros'un arşivlerinde gezinirken Sait Faik ile ilgili bir kupüre rastladım. Kupür, Sait Faik hakkında yazar, şair Cezmi Ersöz tarafından yazılan bir yazıyı içeriyordu. Haberin başlığı da beni kendisine çekti: "Tanınmamak İsteyen Biriydi". Mark Twain Derneği'nden "Fahri Üyelik" unvanı alan, sıcak iklimlerin yazarı Sait Faik, edebiyattaki tüm azametine karşın tanınmak istemeyen biriydi demek! Günlük hayata karışıp "herkes gibi" olarak yaşamayı seven Abasıyanık'ı, bu gazete kupüründe Adalı bir dostu anlatıyordu. Sait Bey ile tanıştığında Burgazada'da bakkal olan Orhan Tuncer, yazarla 1948 yılında tanışmış. İkilinin arasındaki dostluk ise Abasıyanık'ın ölümüne değin sürmüş. Cezmi Ersöz'ün Orhan Tuncer ile yaptığı Sait Faik röportajı, böylece Taha Toros'un arşivinden zıplayıp karşıma çıktı. Kupürün bu gezintisi aradaki yıllara fark atıp geriye, 1950'li yıllara ve oradaki Sait Faik'e gitmeme vesile oldu. Cezmi Ersöz'e de, rahmetli Taha Toros'a da ne kadar teşekkür etsek az. Ve tabii ki yazarın güzel yürekli dostu Orhan Tuncer'e de. Eh, bana da bir tebessüm atmanıza hayır demem!

Fotoğraf: Ara Güler

Burgazada'da şarküteri işleten Orhan Tuncer, Ersöz'ün röportajında ilkin şöyle diyor: "1950 yılıydı. Bir gün dükkânıma geldi, o zaman yine burada bakkallık yapıyorum. Sait Faik oldukça neşeliydi, yerinde duramıyordu... 'Hayrola, nedir bu keyfin?' diye sorduğumda, şöyle dedi: 'Sorma yahu, bugün Beyoğlu'nda Yazarlar Derneği'nin bir toplantısı vardı, gideyim dedim, kapıya bir bekçi koymuşlar, ben tam girecekken: 'Hop! Dur bakalım hemşerim, buraya sadece yazarlar girer, balıkçılar değil dedi ve beni içeri sokmadı. Hiç sesimi çıkartmadım. O kadar memnun oldum ki... Demek ki yalnız giysilerim değil, yüzüm, hareketlerim, halim, tavrım, her şeyim balıkçıya benziyormuş... Bu benim için müthiş güzel bir şey biliyor musun..."

Sait Faik dostuna verdiği kitaba hoş bir not düşüyor: "Burgazada'nın kitaba para veren ilk adamı sensin... Dünyanın kitaba para veren ilk bakkalı kimdir dersin Orhancığım? 17 Ekim 1953"

Yazarın dostu Orhan Bey'in daha bu ilk sözleri ile Sait Faik'e dair önemli ipuçları ediniyoruz. Burgazada'da halkla, balıkçılarla iç içe yaşamayı seven, adadaki günlük hayata karışıp insan sıcaklığını içine çeken Abasıyanık, kupürde de denildiği gibi tanınmamak isteyen biriymiş. Yazar ile Orhan Tuncer'in tatlı hatıratları bununla sınırlı değil elbet. Yıl 1953. Sait Bey'in "Şimdi Sevişme Vakti" adlı şiir kitabı çıkıyor. Orhan Tuncer, kitabın yayımlanma haberini Cumhuriyet'te okuyor ve Sait Faik'ten bu kitabı istiyor. O sıralar -aslında ömrünün pek çok dönemindeki gibi- maddî çıkmazlar içerisinde olan Sait Faik kitabın bedeli olan 1 lirayı ise hemen istiyor. Sait Faik dostuna verdiği kitaba bir de şöyle hoş bir not düşüyor: "Burgazada'nın kitaba para veren ilk adamı sensin... Dünyanın kitaba para veren ilk bakkalı kimdir dersin Orhancığım? 17 Ekim 1953". Orhan Tuncer, Cezmi Ersöz'e aktardığı anılarında yazar ile beraber balığa çıktıklarını da aktarıyor. Genellikle öğleden sonra 16.00 gibi balığa çıkan Sait – Orhan ikilisine dair farklı anekdotlar da yok değil. Bu kupürü bulduktan sonra hızlıca araştırma yaptığımda Duygu Temel adlı bir edebiyatseverin de 2018'de Burgazada'ya gidip Orhan Tuncer ile tanıştığını ve onunla olan sohbetini kendi blogunda yayımladığını gördüm. Orada da şöyle diyor Orhan Bey: "Hiçbir şeye kötü gözle bakmazdı, bütün tabiatı çok sever ona saygı duyardı. Bu yüzden Sait benim için sevgi demek." Yine aynı blog adresinde şöyle diyor Orhan Bey, Abasıyanık'ın yazma rutinine dair: "Onun ideali insanlarla konuşmaktı. Mesela boyacıyla konuşur, arkadaşlık eder sonra onu yazardı." Hikâyelerine taşıdığı çoğu karakterin kendi hayatından insanlar olduğunu da zaten bilmiyor muyuz? İşte böyle... Yazarın bu meşhur fotoğrafını Ara Güler'in çektiğini bilmekte de yarar var.

Hiçbir şey seni sevmekten beni alıkoyamaz.

Kendi peşimi bile bıraktım.

Kış, saadetimizi tamamlamak için geliyor.
Bahar, aşkımızı tazelemek için.

Sevgilim sen, sen de mi şu havayı kokluyorsun?

Nefes aldığın şehir ne kadar şanslı.
Kim bilir, sesini gökyüzü sanan kuşlar bile vardır.

Yalnızlık dünyayı doldurmuş.
Sevmek, bir insanı sevmekle başlar her şey. Burda her şey bir insanı sevmekle bitiyor...

Dünyada her şeyle alay edilir, şaka yapılır ama şiirle asla!

Sonra oturup hüngür hüngür ağlasam
Boş geçirdiğim bağırmadığım sustuğum günlere

İllüstrasyon: REWHAT

SAİT FAİK ABASIYANIK

LÜZUMSUZ ADAM

- Sait Faik Abasıyanık 1906'da Sakarya'da doğdu. 11 Mayıs 1954'te yaşamını yitirdi.

- Türk hikâyeciliğinin önde gelen yazarlarından birisidir. Öyle ki, çağdaş hikâyeciliğe yaptığı katkılarla Türk Edebiyatı'nda dönüm noktası olarak nitelenir.

- 1930'larda başladığı yazı hayatında doğayı ve insanları basit ama o güne kadar hiç görülmemiş bir dille anlatır. Kaleminde iyi de, kötü de yeniden canlanır. Kendinden sonra gelen pek çok yazarı da bu yönüyle etkliler.

- Özgün bir kalemdir. Tam da bu nedenle "kökü kendinde" bir yazar denir onun için.

- Hayatının bir bölümünü ise Burgaz Adası'nda geçirir. Ölümünün ardında da adadaki evi müzeye dönüştürülür. Sait Faik'in her yıl adına verilen bir Hikâye Armağanı da var.

Dün mahalleden şöyle bir çıkmaya karar verdim. Unkapanı'ndan vurup Saraçhane'ye çıktım. İstanbul bayağı değişmiş. Şaşırdım kaldım.

Meyhaneden çıkınca yanıma, bırakılmak istenen metresler talihsizliğiyle sokağım sokulur. Zavallı sokağım!

Bir numaralı sokakta iki tane sazlı meyhane vardır. Onların önünde taksiler bekler. Taksilerin arasında şoförler, orospular gezinir.

Otomobillerin önündeki hep yıldırım düşmesin diye takılmış bir paratonerdir sandığım, anten olduğunu öğrendiğim halde gene ilk görüşte aldandığım, o beyaz parlak maden sopa yağmurda bir şimşek gibi parlar.

Kocaman hayvan otomobilin bu ufacık kuyruğunu; onun isterik, tehditkâr sallanışını pek severim. İşkembecinin karşısında yağmurun altında durur, şapkamı kulaklarıma geçirir, sanki uzak bir kadınsız memleketten buralara düşmüşüm de beraber geceyi geçirecek, derdimi paylaşacak bir kadın arıyormuşum gibi kocamanlaştığını tahmin ettiğim fena gözlerimle gelen geçene bakar dururum...

Yedi senedir bu sokaktan gayri, İstanbul şehrinde bir yere gitmedim. Ürküyorum.

On dakika sonra benden çok yaşlı bir adam geçer. Bu adam iri yarı bir adamdır. Kır bıyıklıdır. Saçları hiç dökülmemiştir ama beyazdır. Şoförler onu görünce:

— Vay beybaba, merhaba, derler.

O:

— Merhaba evlatlar, der!

Sonra Fuzuli'den beyitler okur. Şoförler adam gittikten sonra:

— Okumuş adamdır, derler. Ama huyu kötü: Küçük kızlara düşkün. Hem küçük, hem de en adisinden olmazsa alıp gitmez, enayi!

Adam karşıki gazinoya yollanır. Az sonra ben de oraya giderim. O tam saz takımının karşısına geçer oturur. Üstü başı gayet temizdir. Elleri, saçları, bıyıkları itinalıdır. Gözüküşü elliden fazla değildir. Küçük şanoda bir, iki, üç, dört, beş kadın vardır. Beybaba en gencine diker gözlerini. O kadın beybabaya kokteyl ısmarlatır. İçine dört beş damla tuvalet ispirtosu damlatılmış nar şerbeti getirirler. Bir daha getirirler. Adam ortada hizmet eden yusyuvarlak, gözleri tatlı, sıcak kızı çağırır, kulağına bir şeyler söyler, sonra artık bu adam uyumaya başlar. Masaya dirseğini yaslar, uyur. Yalnız, gözlerine siyah gözlük takmış, kısık kadın seslerinin arasına ara sıra çatlak, fakat usule uygun bir ses fırlatan kemancı taksime giriştiği zaman gözünü açar, "Allah, Allah!" diye haykırır. Garson Bekir anlatırdı: Beraber gittiği kızların göğsüne başını kor, ağlar, uyur, şarkı söyler, şiir okurmuş. Bu beş fiilden bir altıncısı (mesela gülmek) hiç olmazmış. Adam sonra gene uyur. Artık meyhaneye yıldırım gibi giren bir bilmem ne mahallesinin meşhur hergelesinin bilmem kim için attığı naraya bile kulak asmaz; meyhanenin birbirine girdiği, Laz meyhane sahibinin bir iki külhanbeyini yakalayıp sokağa attığı, meyhanenin camının kırıldığı akşamlar o uyur. Hatta bazı geceler, içeriye yağmurla, karla birlikte giren genç irisi, pek şişman, yanakları, boynu, saçı, bıyıkları, paltosunun yakası yağ içinde zurnacının pantolonunun düğmelerini ilikleyerek ihtiyar, bitkin hanendelerden birinin boş bıraktığı, yahut onu görünce nezaketen, belki de meslektaşlık gayretiyle kalktığı iskemleye kurulduğu, kurulup da zurnasını korkunç bir sesle üflediği zamanlarda bile uyanmaz. Bu zurnacı, saz yerinin son numarasıdır. Saat on bire doğru gelir. İki kalın, kısa, şişman bacağın üzerinde vücudunu tarta tarta yürür, yakası kadife paltosunu çıkarır; salonun bir köşesine kor, kör kemancıya selam durur. Dümbelekçi, zurnacının selam durduğunu kör kemancıya fısılar. Yüzü, hanendelerin arkasında pek seyrek görünen kanuncunun biraz evvel tıraş olup şap sürdüğü gergin yüzü birdenbire bir milyon yerinden buruşur. Zurnacımız da sandalyesine oturmuştur. Pantolonunun ön düğmeleri yok mudur? Yoksa şişmanlıktan her zaman mı kopar? Orasından yeşil kaşkolunun püsküllleri çıkar. Görenler güler. Gazino sahibi başıyla gözüyle işaret eder.

Zurnacı mahcup ayağa kalkar. Dakikalarca arkası müşterilere dönük pantolonunu toplar, gene oturur, bir zaman etrafına bakar. Sonra cebinden bir tabaka çıkarır. Sigara saracak sanırsınız – hayır, zurnasının kamış düdüklerinden birini alır, onu yerine kor, ötekini alır, en münasip olanını yahut da en iyisini bu akşam için çıkaracakmış gibi yapar. Ben hep bu sırada kalkarım.

Yedi senedir bu sokaktan gayri, İstanbul şehrinde bir yere gitmedim. Ürküyorum. Sanki döveceklermiş, linç edeceklermiş, paramı çalacaklarmış –ne bileyim bir şeyler işte– gibime geliyor da şaşırıyorum. Başka yerlerde bana bir gariplik basıyor. Her insandan korkuyorum. Kimdir bu sokakları dolduran adamlar? Bu koca şehir, ne kadar birbirine yabancı insanlarla dolu. Sevişemeyecek olduktan sonra neden insanlar böyle birbiri içine giren şehirler yapmışlar? Aklım ermiyor. Birbirini küçük görmeye, boğazlaşmaya, kandırmaya mı? Nasıl birbirinden bu kadar ayrı, birbirini bu kadar tanımayan insanlar bir şehirde yaşıyor?

Mahalle gene ne olsa mahalledir. Benim dükkân yanabilir, aç da kalabilirim. Ama bana öyle gelir ki, şu öğleleri limonlu terbiyeli işkembe çorbasını içtiğim işkembeci beni ölünceye kadar besleyecek. Portakalcı Salomon çürük portakalları çıplak Yahudi çocuklarına nasıl dağıtıyorsa, ben geçerken de iki tane avcuma koyacak. O günler belki elbiselerim pek eski olur da içeriye almaz ama; pastanenin madamı kapısının önünde bana bir kapuçina içirir.

Bunlar hayal ama, mahallemi ben böyle seviyorum işte! Hele eski tanıdıkları hiç görmek istemiyorum. Ara sıra mahallede onlardan birine rastlıyorum:

— Vay!

Sen buralarda, ha?

Boynumu büküp

"Ne yapayım?"

der gibi bakıyorum.

— Kim bilir ne dalgan vardır, diyorlar.

Sonra:

— Ulan! Serserilikten vazgeçmedin gitti.

Serserilikten değil, kendimden vazgeçtim ama dert anlatamıyorum.

Kimisi:

— Bilirim seni, hınzır, gene kimin peşindesin kim bilir? diyor.

Kendi peşimi bile bıraktım. Ama o marangozun dostu, bir gözüne karatavuk oturmuş, elleri çukur çukur esmer Yahudi kızına bayılıyorum. Kim bilir ne tatlı yerleri, ne kokulu tarafları vardır, kalın bacaklarından gayrı.

Dün mahalleden şöyle bir çıkmaya karar verdim. Unkapanı'ndan vurup Saraçhane'ye çıktım. İstanbul bayağı değişmiş. Şaşırdım kaldım. Hoşuma da gitti bir bakıma:

Temiz asfalt, kocaman yollar... O su kemeri ne güzel şeymiş meğer! Nedir o ta bir kilometreden bir takızafer gibi görünüşü! Yanında Gazanferağa Medresesi şipşirin, bembeyaz. Parklar, ağaçlar gördüm. İnsanlar gördüm. Ürkek ürkek dolaştım. Kıztaşı'na kadar uzandım. Fatih'ten aşağıya yürümeye başladım. Saraçhane'ye vardım. Baktım bir binanın tepesine yıkıcılar çıkmış, yıkıyorlar. Şuralarda bir hamam vardı, dedim kendi kendime. Yıkılan o hamammış. O sıra vücuduma bir hamamda yıkanmak kaşıntısı geldi.

Ne olursa olsun, artık kepazeliği ele aldık, onu da söyleyeyim: Yedi senedir yıkanmamıştım. Yıkanmak aklıma bile gelmemişti. Beni bir kaşıntı aldı, bir kaşıntı!.. Bitlendim gibime geldi. Bir hamama girdim. Bir yıkandım, bir yıkandım! Fitil fitil de kir çıktı. Ama ben de rahat ettim. Aman, bir terlemişim, aman bir terlemişim! Ellerimi nereye sürsem elimde deri parçası mı, yağ parçası mı, kir parçası mı, ne bileyim bir şeyler kaldı. Şaştım kaldım insanoğlunun bu kadar çörü çöpü olmasına... Bayağı kabuk bağlarmışız.

Hamamdan çıkıp tramvaya atladım. Eve uğrayayım da sonra akşama bir de Teşvikiye taraflarına gideyim diyordum. Eve döndüm. Yatağıma şöyle bir uzanmamla uyumam, yirmi dört saat uyumam bir oldu. Uyandığım zaman saat, ertesi gün ikiydi. Aşağı yukarı tam yirmi saat uyumuşum.

Doğru işkembeciye koştum.

Bayram:

— Maşallah renginiz pek iyi Mansur Bey, dedi.

Söyleyemezdim a, hamama gittim diye.

Çorbama sarmısak koydurtmadım. Gezintimi yaptım. Hava kararırken Maçka'ya vardım.

Oralar da bir başka âlem... Dönüşte yedi sene daha mahalleden dışarı çıkmamaya karar vereyim dedim, olmadı. Bu başımı döndüren, iki günlük hayattan şaşkına dönmüştüm. Bir ara ne düşündüm bilir misiniz? Şu bizim dükkânla evi satayım. O sazlı gazino yok mu hani, söz açtığım? Orada dışarı siparişlerini gören kız vardı ya –hani alnı dar olanı– onu metres tutayım. Bir sene sonra da öleyim.

Bineyim bir Boğaziçi vapuruna günün birinde. Bebek'le Arnavutköy önlerinde arka taraftaki oturduğum kanepeden kalkayım, etrafıma bakayım; kimseler yoksa, denizin içine bırakıvereyim kendimi.

Meyhaneden çıkınca yanıma, bırakılmak istenen metresler talihsizliğiyle sokağım sokulur. Zavallı sokağım!

İllüstrasyon: Ali Çetinkaya

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Bazı akşam üstleri, oturur
Hikâyeler yazardım,
Deli gibi !
Ben hikâye yazarken
Kafamdaki insanlar
Balığa çıkarlardı.

Sait Faik'in ***"Bir Zamanlar"*** *şiirinden*

LEYLA DURMUŞ ve MERAL ALTINTAŞ. Burgazada'nın eski sakinleri. Babaları, Sait Faik'in yakın arkadaşıymış. Çocukluklarında, büyük hikâyeciye "Sait Abi" derlermiş. Hâlâ öyle diyorlar.

"SAİT ABİ, BABAMIN ARKADAŞIYDI"

SAİT ABİ, HEP O DEMİRLERİN ÜSTÜNDE OTURURDU

[MERAL ALTINTAŞ:] Onu açık renk bir pantolon, üstünde toprak rengi kazağı, başında şapkasıyla hatırlıyorum. Hangi vapurla gidersen git, hangi vapurla gelirsen gel, Sait Abi hep o demirlerin üzerinde oturuyor olurdu. Şimdi şimdi anlıyoruz ki, insanları gözlemliyor ve böyle böyle yazıyormuş.

"BABAMLA, SAİT ABİ BERABER BALIĞA GİDERDİ"

Babamla Sait Abi balığa giderlerdi. Bizim evin önüne gelip, "Beraber gidelim Ahmet!" derdi babama. Babam birkaç saat sonra sinirle eve dönerdi. "Baba n'oldu?" dediğimizde, "Yahu 'İlle balığa gidelim' diye diye tutturuyor, gidiyoruz, bu defa da hiç konuşmuyor. Ben ağzımı açacak olsam 'Dur, martıları dinliyorum' diyor!" Bir gün babam sinirlenip Sait Abi'yi kayıkta kürekle kovalamış. Kayıkta kürekle kovalamak nasıl olursa işte!

Şimdi şimdi düşünüyorum da, Sait Abi aslında sürekli düşünüyor, hep hikâye kurguluyormuş.

AYTEN ABLA VARDI, SAİT ABİ'YE ÇOK ÂŞIKTI

Ayten Abla vardı. Ayten Çetiner. Sait Abi ile yaşıttı. Çok âşıktı Sait Abi'ye. Ayten Abla'nın ilk aşkıydı Sait Faik. Hatta kitap yazdı ona: "Komşum Sait Faik." Kitapta da bahseder ona olan aşkından.

BİZİM SAİT MEĞER YAZARMIŞ

Adada onun yazarlığıyla ilgili hiç kimse hiçbir şey bilmezdi. Hiç anlatmazdı. Yazarlığından bahsetmezdi. Babam da bilmezdi.

Sait Faik öldüğünde, babam cenazesine gitmişti. Geldi, "İnanamadım" dedi. "Kimseyle konuşmayan o Sait'in cenazesi niye öyle kalabalıktı?" Meğer Sait Abi büyük yazarmış. Vefat edince anladık. İnsan mahcup oluyor. Acayip bir durum. Babam o cenaze törenini anlatırdı hep...

***

BAHÇEDEKİ ÇOCUK

[LEYLA DURMUŞ:] İki köpek vardı Sait Abilerin bahçede. Bir de güzel pirinç mangal, köşede. Ben köpeklerle oynamak için bahçelerine girerdim. Masada duran lokumlardan alırdım. Ya köpek seveceğim ya da lokum yiyeceğim. Çocuk aklımla o ev bunlar demekti benim için. Makbule Hanım Teyze (Sait Faik'in annesi) bana bir şey demezdi. Uyur gibi yapar, hiç ses etmezdi. Ama Sait Abi beni o bahçede gördü mü, tatlı bir kızması vardı: "Yine mi buradasın, başımın belası?" der gülerdi.

KİMSEYLE KONUŞMAZDI

Sait Abi başka bir insandı. Kimseyle konuşmazdı. Bizimle de konuşmazdı.

Parktan biraz ilerleyin, üçüncü sokak. Çok karşılaşıyorduk o dar sokakta. İsterse selam verirdi, istemezse vermezdi ama aslında canı istemek değilmiş o. Kim bilir kafasında ne hayaller kurguluyordu da bizi görmüyordu. Yazdığı hikâyeleri düşünüyordu belki de.

BİZİMKİ AYLAK AYLAK GEZİYOR

Makbule Hanım Teyze ile annemlerin günleri olurdu, toplanırlardı. O günlerde Makbule Teyze, oğlu Sait'ten şikâyet ediyordu. Bir gün abim, balık ağı çekmeye gitmişti. Babam ona çok kızmıştı. Makbule Hanım Teyze de anneme demiş ki "Ya niye kızıyorsunuz? Çocuk iş öğreniyor ne güzel, piyasayı öğreniyor, bırakın. Bizim Sait'e baksanıza aylak aylak geziyor, girip bir işte çalışmıyor..."

AH... DAHA 48 YAŞINDAYDI...

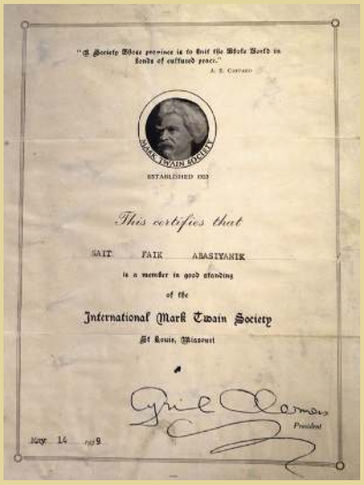
Bakın, yaşlandım artık, hastayım. Tıp beni zorla yaşatıyor. Keşke tabipler zamanında Sait Abi'yi yaşatabilseydi de, erkenden, 48 yaşında bu dünyadan gitmeseydi. Daha birçok hikâyeler yazabilirdi.

***

Leyla ve Meral Hanım ile vedalaşıp iskeleye doğru giderken Sait Faik'in sokaklarında yürüyorum. Üstat bir zamanlar buradaydı.

Bir şehirden Sait Faik gidince, Dağlarca'nın dediği gibi "Üşür balıklar hikâyelerde." Ve... Anlıyorum ki üşüyen sadece balıklar değil.

Saygı ve minnetle.

MARK TWAIN ONUR ÜYELİĞİ

Mark Twain Derneği 1953'te, modern edebiyata yaptığı katkılardan dolayı Sait Faik'e onur üyeliği veriyor.
Sait Faik, Mark Twain Derneği'nin, Atatürk'ten sonra ikinci Türk onur üyesi. Ve bu üyelikten, sırf bu nedenle memnun olduğunu söyler.
Hatta Yaşar Kemal, bu üyelik sonrasında Sat Faik'le bir röportaj yapıyor. Ona üyelik hakkında ne diyeceğini sorduğunda Sait Faik "Eyvallah!" diye cevap verince, Yaşar Kemal şu başlığı atıyor; "Eyvallah Mark Twain!"

EN YAKIN ARKADAŞI ORHAN VELİ

Orhan Veli'nin şiirde yapmış olduğu yeniliği, Sait Faik hikâyede yapmış. Onun benzetme sanatındaki eşsiz becerisi, sade anlatımı, dönemin yazar ve şairlerini de etkilemiş. Burada Melih Cevdet'in, Ahmet Hamdi'nin, Orhan Veli'nin, İlhan Berk'in Sait Faik adına imzaladığı kitapları görebilirsiniz.

Orhan Veli, Sait Faik'in en yakın dostu. Mektup odasında da ona yazdığı bir mektup var. Sait Faik'e şöyle diyor bir ithafında: "Kitabımın 58. sayfasını kendisine medyun olduğum hikâye dehası Sait Faik'e..."

SAİT FAİK MÜZESİ

Sait Faik Abasıyanık. Modern Türk hikâyeciliğinin en önemli ismi. Ölümünün 64. yıldönümünde, Burgazada'da yaşadığı ve pek çok hikâyesini yazdığı köşkteyiz. Köşk, 1959'dan beri müze. Müze yetkilisi Gürkan Şakrak bana rehberlik ediyor. 2009'da restorasyon için ziyarete kapatılan müze 2013'te yeniden açılmış. Müzenin küratörlüğünü akademisyen-yazar Sevengül Sönmez üstlenmiş.

YAZAR HER AN GELEBİLİR

Sait Faik'in eşya ve belgeleri, el yazmaları, fotoğrafları, okul çantası, okul defteri, yazı takımı, mektupları, kitaplarıyla dolu bir müze burası. Sait Faik'in evine enikonu misafir oluyorsunuz. Yazar şu kapıdan gelecek, size "Hoş geldiniz" diyecek sanki... Yaşar Kemal, Orhan Veli, Leyla Erbil, Özdemir Asaf gibi edebiyatçılarla birlikte çekilmiş fotoğrafları asılı duvarda. Müze, Türkiye'de en sık ziyaret edilen müze-evlerden birisi. Geçen yıl 18 bin kişi ziyaret etmiş.

Kaçırdığınız sayılar ve OTdergi ürünleri

trendyol'da

trendyol express

VEDAT ÖZDEMİROĞLU

SAİT FAİK HİKAYESİNDE SENDEN BAHSETTİ!

"Gerçek, şüphe kadar korkunç değil."

Oktay Rifat, 'Yağmur Sıkıntısı' oyunundan.

●Kandil gecesi... Hikayeci, yazar ve şair Sait Faik'in eşsiz güzellikteki "Bursa'da bir Kandil Gecesi" şiiri parça parça aklımda. "Solgun bir kadın yüzü göründü pencerede." Böyle miydi? Siz tamamını okuyun. Siz, Abasıyanık her ne yazdıysa, tamamını okuyun. Hemen güzel kardeşim, bu mayıs... Burgazada'da Abasıyanık, on Nobel gücündedir ve de Türkçe, Sait'tir, Faik kalacak! Koca Yaşar Kemal "Roman yazmağa başlamadan önce illaki Sait Faik okurum" demişti. Usta'ya saygının en yalın ifadesi... En insancıl hülyaların ve en samimi merhametin mahir muharriri, en muhteşem hikayelerin kalbi yazıcısı Sait Faik. İnsana hayranlığın, tuzlu tenin sıcağına coşumcu, aşkın sevginin, tüm zamanların en enteresan yazar hayalinin aziz ruhu Sait Faik. "Vapuru yakalamaya, daha ziyade de vapuru kaçırmaya çalışan" güzel adam. "Madem sevmeyecektiniz, sevişmeyecektiniz; bu şehirleri niye kurdunuz" cümlesiyle adını tarihe ışıkla yazan can ustamız: Sait Faik Abasıyanık...

●Değerli gazeteci arkadaşım Barış Mutlu'nun, sevgilisi Anastasia ile ortak bir dil kurması: Çatala yok, çatalov var! Baştan beri böyle demişler; ağaçov, bardakov, duvarov... Geçenlerde kuzenlerinin yanında, "Yorganov getiroviç!" demiş Barış Anastasia'ya, o da anlayıp yorganı getirmiş. Kuzenlerden biri "Ee, Rusça çok kolaymış be Barış Abi!" demiş. Ben böyle tuhaf, hibrit (melez) cümle duymadım: Yorganov getiroviç!

●Otorite olmadan, otoriter olmaya çalışan da var. Var. Haybeye gayretkeş vizzo diyoruz veya demiyoruz biz bunlara...

●İlk Şarkısını Sevmeyen Popçular Kulübü'ne hoş geldiniz. Artık sonsuza kadar beraberiz...

●"Tutunamayanlar'ı Bitiremeyenler" esprisi vardı, Çok Güzel Hareketler-2'de. Çok şık, tebrikler...

●Şahane bi arkadaşım var, hep bir yerlere çağırırlar onu, kah gider kah gitmez. Gittiği zamanları da hep şöyle başlayarak anlatır: Bi gittim! Artık no'olduysa, sarhoş bohemler mi coştu, deneysel sanatçılar mı taştı, bipolarlarından sahte dolarına bir yığın hikaye. Hep aynı: Bi gittim! Ve sonrası hakikaten ilginçlik, enteresanlık. Arada bir, hadise dinlemek için "bi gidiyorum" ona...

●Nihayet okudum Aylak Adam'ı. Paragrafın sonunda tek bir alıntı vereceğim. Çok beğendim ve pek merak ettim: Kahramanımızın adı niçin C.? Niye C? Herhangi bir harf mi, öylesine bir seçim mi? Yazara ait bir sır? B. isimli bir kadın yan karakter var. Onlar mı hikayenin çıkış noktaları? O zaman A. kim? Yazarın ta kendisi mi? Yoksa ben şu an abesle iştigal mi ediyorum? Sessiz de düşündüydüm halbuki. Gelelim karayazar Yusuf Atılgan'ın Aylak Adam adlı muhteşem kitabındaki cümlesine: "Londralı kasapla İstanbullu kasap dünyaya aynı gözlerle bakarlar."

●Rahmetli ustamız Galip Tekin için "Bu ülkenin gördüğü en güzel halüsinasyon" der doktor arkadaşım Aykut Arın. Ne güzel cümle. Galip Abi, ortası olmayan ustaydı, ya sürmenaj olmacasına çalışır veya evde kalıp demlenirdi. Yaklaşık on gün kadar aralıksız içer, akabinde detoks için şifahaneye yatardı. Dergiden kimin işi yoksa o yardımcı olurdu. Bir akşam rahmetli Tekin Aral abim, Süleyman Yıldız ve de ben, kış günü Galip Tekin'in Arnavutköy'deki evine gittik. Amacımız onu araçla şifaya götürmek. Galip Abi kanyak içiyordu, "Şişe bitsin gidelim" dedi. "Biz de içelim, çabuk bitsin" dedi Süleyman Abi. İçtik. Şişe bitti. "Yeni şişe var" dedi Galip Abi. Açtık. İçtik. "Yeter" dedi. Tekin Abi. Zor bela kalktık. Karda bata çıka, düşe kalka, Doktor Jivago gibi arabaya ulaştık. "Hastaneden önce bi Apikoğlu İşkembe yapalım mı abi" dedim. Tekin Abi döndü, baktı, "Yapalım ulan!" dedi...

●İnsan yanlışlıkla kıta değiştirir mi, değiştirdim. Marmaray'da daldım, Üsküdar yerine Sirkeci'de indim. Ve geri döndüm. Kusura bakma Avrupa. Montajda atarız!

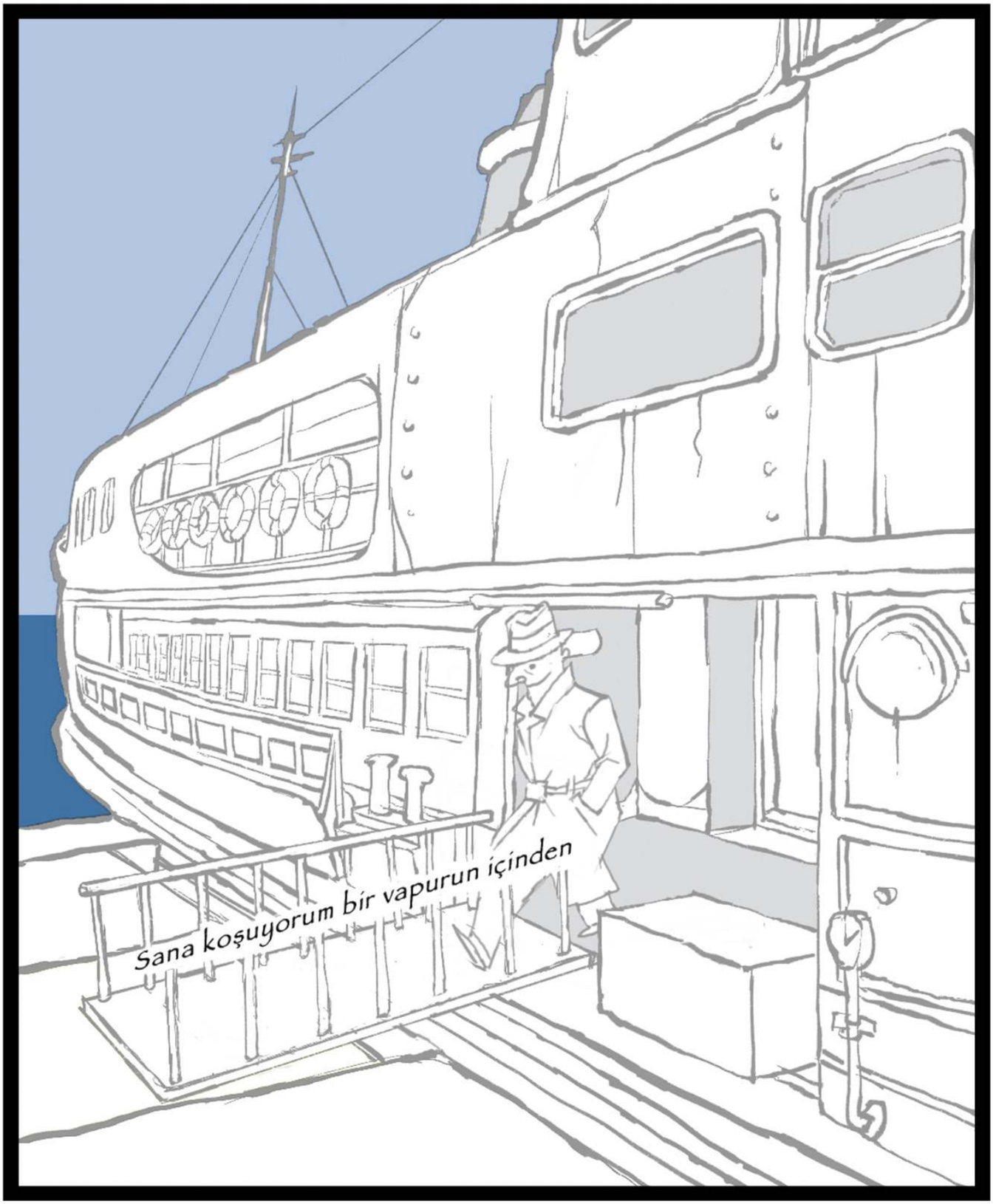
"Madem sevmeyecektiniz, sevişmeyecektiniz; bu şehirleri niye kurdunuz" cümlesiyle adını tarihe ışıkla yazan can ustamız: Sait Faik Abasıyanık...

İllüstrasyon: Hatice Kübra Eriş

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Ölmemek, delirmemek için....

*Sait Faik'in **"O ve Ben"** şiirinden*

İSMET ÖZEL'İN DİŞLERİ

Çizen: Rewhat

Ataol Behramoğlu yedek subay olarak askerliğini sürdürürken, bir subaya karşı geldiği için hapsedilir ve Trabzon'dan Malazgirt'e sürgün gider...

O sıralar, yakın arkadaşı İsmet Özel de askerdedir...

Behramoğlu, yakın arkadaşı Özel'e 'Yıkılma Sakın' adlı şiirini gönderir... Behramoğlu'nun şiirini Özel'e ulaştıran kişi, Muş'a gelen Malazgirtli Orhan adlı bir çocuktur...

İsmet Özel,
Ataol Behramoğlu'na bir şiirle cevap vermesi gerektiğini düşünür... Ama askerlik devam ederken nasıl, hangi arada şiir yazacaktır?

Askerde
diş çektirene üç gün istirahat verildiğini bilen İsmet Özel, çareyi dişçiye çıkmakta bulur ve diş köklerini aldırarak üç gün istirahat izni alır...

Üç gün boyunca uğraşır,
didinir ama bir türlü Ataol Behramoğlu için yazdığı şiiri tamamlayamaz...

Şiiri bitirmekte kararlı olan
İsmet Özel, üç günün sonunda yine dişçinin
yolunu tutar ve çürük olan ama tedaviyle
kurtarılabilecek iki dişini daha çektirir...

Üç gün daha istirahat izni alan İsmet Özel,
izninin sonunda nihayet şiirini bitirmiş
ve kaybettiği dişleri uğruna, şiirini Ataol Behramoğlu'na
göndermiştir...

İSTANBUL

Salkım salkım tan yelleri estiğinde
Mavi patiskaları yırtan gemilerinle
Uzaktan seni düşünürüm İstanbul
Binbir direkli Halicinde akşam
Adalarında bahar
Süleymaniye'nde güneş
Hey sen güzelsin kavgamızın şehri

Ve uzaklardan seni düşündüğüm bugünlerde
Bakışlarımda akşam karanlığın
Kulaklarımda sesin İstanbul

Ve uzaklardan
Ve uzaklardan seni düşündüğüm bugünlerde
Sen şimdi haramilerin elindesin İstanbul

***

Boşuna çekilmedi bunca acılar İstanbul
Bekle bizi
Büyük ve sakin Süleymaniye'nle bekle
Parklarınla köprülerinle kulelerinle meydanlarınla
Mavi denizlerine yaslanmış
Beyaz tahta masalı kahvelerinle bekle
Ve bir kuruşa Yenihayat satan
Tophane'nin karanlık sokaklarında
Koyunkoyuna yatan
Kirli çocuklarınla bekle bizi
Bekle zafer şarkılarıyla caddelerinden geçişimizi
Bekle dinamiti tarihin
Bekle yumruklarımız
Haramilerin saltanatını yıksın
Bekle o günler gelsin İstanbul bekle
Sen bize layıksın.

İllüstrasyon: Benoît Hamet

OTdergi MAYIS

kitabevleri, marketler ve bayilerin yanı sıra

‘online sipariş’ noktalarında!

otdergi.com

Yemeksepeti banabi

getir

trendyol.com

istegelsin

hepsi burada

D&R MUSIC BOOK STORE

CarrefourSA .com

MİGROS sanal market

Dergiyurdu.com

dergikapinda.com

İllüstrasyon:
Hüseyin Sönmezay

Biliyor musun? az az yaşıyorsun içimde
Oysaki seninle güzel olmak var
Örneğin rakı içiyoruz,
içimize bir karanfil düşüyor gibi
Bir ağaç işliyor tıkır tıkır yanımızda
Midemdi, aklımdı şu kadarcık kalıyor.

Sen o karanfile eğilimlisin,
alıp sana veriyorum işte
Sen de bir başkasına veriyorsun daha güzel
O başkası yok mu? bir yanındakine veriyor
Derken karanfil elden ele.

Görüyorsun ya
bir sevdayı büyütüyoruz seninle
Sana değiniyorum,
sana ısınıyorum, bu o değil
Bak nasıl,
beyaza keser gibisine yedi renk
Birleşiyoruz sessizce.

Yerçekimli Karanfil, EDİP CANSEVER